

CONTRIBUȚII LA *BIBLIOGRAFIA ROMÂNEASCĂ VECHĂ*

Bogdan Andriescu*

Biblioteca Națională Széchényi a fost fondată în anul 1802, ca urmare a strădaniilor depuse de contele Ferenc Széchényi. În 26 noiembrie, a fost emisă aprobarea regală de înființare a bibliotecii (Bibliotheca Szechenyiano-Regnicolaris), instituția deschizându-și porțile publicului în 20 august 1803. Contele dona prețioasa sa colecție, constând în 13 000 de cărți tipărite, peste 1200 de manuscrise, sute de hărți și piese de grafică. Un an mai târziu, la inițiativa Dietei, regele acorda bibliotecii privilegiul de a achiziționa materialele tipărite pe teritoriul țării, fiind create astfel premisele creșterii substanțiale a colecțiilor, prin achiziția constantă a publicațiilor de limbă maghiară. De altfel, anterior, contele dispusese elaborarea unui catalog al fondului de carte, publicat în anul 1799, urmat de editarea altor trei noi ediții (1800, 1803, 1807).

În primele decenii, dezvoltarea colecțiilor bibliotecii s-a realizat și ca urmare a unor importante donații, fiind de amintit în acest sens apelurile lansate de Dieta maghiară (în 1807, 1827, 1836) oamenilor de cultură, colecționarilor, pentru îmbogățirea fondurilor documentare. Prin înființarea în anul 1808 a Muzeului Național de Istorie, colecțiile treceau în gestiunea acestuia, biblioteca fiind cunoscută sub titulatura de Biblioteca Muzeului Național.

În preajma anului 1848, colecțiile bibliotecii ajungeau să numere aproximativ 100 000 de volume, îmbogățindu-se grație câtorva donații de excepție: colecțiile private ale lui Miklós Jankovich (1832), István Illésházy (1835) și István Horváth (1846). În anul 1860 a luat ființă Departamentul *Manuscrise*, reorganizarea continuând în deceniile următoare prin constituirea altor două secții: Arhivele (1882) și Periodicele (1884). Colecțiile au crescut și ca urmare a instituirii Legii Depozitului Legal Național în anul 1897, toate editurile și tipografiile fiind obligate să trimită exemplare din cărțile tipărite Bibliotecii Naționale.

După cel de-al Doilea Război Mondial, în urma reorganizării din anul 1949, Biblioteca Széchényi a fost separată de Muzeul Național Maghiar, fiind declarată oficial Bibliotecă Națională, devenind o instituție independentă a statului.

În ceea ce privește perioada interbelică, remarcăm donația din anul 1919 a avocatului de origine română Iuliu Todorescu (Gyula Todoreszku) și a soției acestuia, Aranka Horváth. Cărțile adunate de către acesta constituie cel mai

* Biblioteca Județeană Astra Sibiu.

important grupaj de carte veche românească din Ungaria. El poate fi consultat în Colecția de carte curentă (catalogul general) și la Colecții speciale (Carte rară). (* * 1985: 5–14)

Biblioteca conservă un valoros fond de carte românească veche, repertoriul întocmit în anul 1997, numărând 212 de titluri, provenite atât din Colecțiile speciale ale instituției, cât și din Fondul general de carte. (Chindriș 1997: 215–227) În urma unei cercetări, am identificat în Fondul general de carte alte 36 de tipărituri, acestea adăugându-se repertoriului amintit anterior. De asemenea, am descoperit exemplare ale unor tipărituri deja citate (15 exemplare). Celor cinci cărți, necunoscute surselor bibliografice românești până în anul 1997, li se adaugă alte trei titluri, care au făcut obiectul unui articol (Andriescu 2013: 73–76). În prezentul studiu aducem în atenție alte șase tipărituri românești vechi, care se constituie într-un grupaj inedit (tiraje sau ediții de carte românească veche, necunoscute surselor bibliografice românești; cărți românești vechi cunoscute la nivel informațional, acestea nebeneficiind de descrieri științifice complete). Centrele tipografice în care au văzut lumina tiparului sunt: București (1), Sibiu (1), Buda (2), Cluj (2). Prezentăm cronologic descrierea bibliografică a fiecărui exemplar.

OCTOIH / [ACUM ÎNTRACESTAȘ] CHIP TĂLMĂCIT PRE / [LIMBA RUMÂNEASCĂ], SPRE ÎNȚELEGEREA DE / [OBȘTE] ȘI, TIPĂRIT. / ÎN ZILELE, DE DUMNEZEU ÎNĂLȚATEI DOM- / NIEI A PREA LUMINATULUI OBLĂDUITORIU / A TOATĂ ȚARA RUMÂNEASCĂ. / IO NICOLAE ALEXANDRU VOEVOD. / CU BLAGVENIA, ȘI CU CHIELTUIALA PREA / SFINȚITULUI MITROPOLIT AL UNGROVLAHIEI. / CHIR DANIIL. / ÎN SFÂNȚA MITROPOLIE A BUCUREȘTILOR. / LA ANUL DELA HS 1730. / IARĂ DELA FACEREA LUMII 7239. De cucernicul întru preoți, Popa Stoica Iacovici Tipograful.

Cuprins:

– p. 1: Începerea cu Dumnezeu cel Sfânt al Octoihului; p. 36: Sămbătă seara; p. 66: Sămbătă seara; p. 198: Sămbătă seara; p. 231: Sămbătă seara; p. 266: Duminecă seara; p. 293: Luni seara; p. 320: Marți seara; p. 345: Miercuri seara; p. 372: Joi seara; p. 397: Vineri seara; p. 426: Troicinicile ale lui Grigorie Sinaitul, care să cântă după canonul troicinic în toate duminicile; p. 437: Începutul sveatinelor, a voscresnelor, și stihirile samoglasnice ale celor unsprezece Evanghelii de dimineață ale Învierii. Și cântă stihirile făcute de Leon împărat. Iară sveatilnele de fiul său Constandin împărat; p. 463: Rugăciuni pentru ceia cesă pocăesc; p. 1: Începutul cu Dumnezeu Sfantul al slujbelor de obște cesă cântă la unul și la mulți sfinți după rânduială. Slujba de obște la un apostol; p. 10: Slujba la doi, și la mulți Apostoli; p. 31: Slujba la un mucenic; p. 41:

Slujba la mulți mucenici; p. 51: Slujba la un arhieru; p. 61: Slujba la mulți arhierii; p. 69: Slujba la un sfințit mucenic; p. 77: Slujba la mulți sfinți; p. 97: Slujba la mulți cuvioși; p. 107: Slujba la un covios mucenic; p. 117: Slujba la mulți covioși mucenici; p. 126: Slujba la muiare mucenică; p. 136: Slujba la doao și la multe mueri mucenițe; p. 145: Slujba la o cuvioasă muiare; p. 156: Slujba la doao și la multe cuvioase mueri; p. 155: La Utrenie canon; p. 167: Scara [...] de obște, a tuturor sfinților [...] orânduiala lor [pagina păstrată fragmentar]; p. 168: Învățători [...] pentru rânduiala [...] de obște. [pagina păstrată fragmentar].

B.R.V. II, p. 41–42, nr. 202.

Nr. inv. O.Sz.K. II. Lit. 444 c.

Paginație: 1 filă nenumărată + 464 p. + 168 p. (p. 168 nu este numerotată, păstrându-se fragmentar).

Legătură: coperti din lemn legate în piele; cotorul legat în pânză de culoare albastră; se mai păstrează urmele cheotorilor.

Însemnări: coperta 2: Dumnezeu este Domnul; încercări de condei.

Observații: fila de titlu, păstrată fragmentar, este diferită față de cea descrisă de BRV: OCTOIH, / ACUM ÎNTRACESTAȘ CHIP TĂLMĂCIT PRE / LIMBA RUMÂNEASCĂ, SPRE ÎNȚELEGEREA DE / OBȘTE, ȘI TIPĂRIT. / FIIND ÎNCEPUT A SĂ TIPĂRI ÎN ZILELE RĂPO- / SATULUI IO NICOLAE ALEXANDRU VOEVOD. / IARĂ SFÂRȘITUL AU LUAT LA PUNEREA / PREA ÎNĂLȚATEI DOMNII, A FIULUI MĂRIEI SALE / A PREA LUMINATULUI NOSTRU DOMN, ȘI / OBLĂDUITORIU A TOATĂ ȚARA RUMÂNEASCĂ. / IO CONSTANTIN NICOLAE VOEVOD. / CU BLAGVENIA ȘI CU CHIELTUIALA PREA / SFINȚITULUI MITROPOLIT AL UNGROVLAHIEI, / CHIR DANIIL. / ÎN SFÂNTA MITROPOLIE ÎN BUCUREȘTI. / LA ANUL DELA HS 1709 (?). IARĂ DELA FACEREA LUMII 7240. (?) / DE CUCERNICUL ÎNTRU PREOȚI, POPA / STOICA IACOVICI TIPOGRAFUL; potrivit BRV, ambele datări sunt greșite, data de apariție a tipăriturii fiind anul 1731; în exemplarul de la Budapesta, în mențiunile de responsabilitate, este amintit Ioan Alexandru Voievod, în cel descris de BRV, ulterior ca dată de apariție, fiind amintit și fiul acestuia Constantin Nicolae Voievod; este cu siguranță, un alt tiraj al cărții; foaie de titlu de compoziție tipografică; fila de titlu v: stema dublă a Moldovei și a Țării Românești, cu inițialele IO (NI) AL VO; de altfel, și textul care încadrează gravura, păstrat fragmentar, este diferit de cel amintit în BRV: Buurul, corbu și crucea [...] / Darurile tale vest[...] / Buurul, Domnu Moldovei că ai foarte în [...] / Corbul a Țării [...] / Iară Crucea, pr[...] / Nicolae prea [...] / Aceasta în vea[...] / Și prea vrăjm[...]; p. 1 (II): frontispiciu cu motive vegetale stilizate; numeroase picături de ceară pe file; ștampilă ovală cu textul A.M.N. Muzeum Könyvtára pe foaia de titlu v.

ALFAVIT / PENTRU FOLOSUL ȘI PROCOPSALA SCOLE- / LOR CELOR NORMALICEȘTI A NEAMULUI / ROMÂNESC. Tipărit cu îngăduința celor mai mari.

Cuprins:

– p. 3: Literele cele înduplicate și numărul șase; p. 13: VI. Învățăturei deregătorești scurte; p. 16: VII. Cuvântări scurte. Pruncul de lucruri cercătoriu; p. 18: Pruncul cu evlavie; p. 19: Pruncul stringătoriu; p. 21: VIII. Tabella 1. Despre cunoașterea literelor; p. 22: Tabella 2. Despre slovire; p. 24: X. Tabella 3. Despre cetire; p. 27: XI. Despre cuviosul graiu cu literele cele ili ricești la scrisul slovelor și a cuvintelor în limba românească sânt de a socoti doao capete care urmează; p. 28: XII. Despre accenturile ce sânt de lipsă la ortografie; p. 31: XIII Despre numeri.

Nr. inv. O.Sz.K. 821916.

Paginație: 31 p.

Însemnări: fila 1: Ponon Torok (?) Ianose 798; fila de gardă de la sfârșitul cărții: Ponori Torok Ianoș; fila de gardă de la sfârșitul cărții v: Misai Iatlo Kemok Vesul.

Ornamentație: fila de titlu: frontispiciu reprezentând un înger în zbor cu flori în mâini.

Observații: în fața filei de titlu o anexă, în format manuscris cu textul: Alphabetum Russicum (p. 1). Informație. [Este reprodus alfabetul chirilic]. Fericit este bărbatul acela care au [...] dat a cunoaște pricina lucrurilor. Ponorei [...] Cluj (?) în 16 lea [...] 1803; biblioteca din Budapesta este singura instituție care deține tipăritura; este colligat cu tipăriturile: Vasile Aaron, *Istoria lui Sofronim*, Sibiu, 1821, Tipografia Ioan Barth; Vasile Aaron, *Perirea a doi iubiți*, Sibiu, 1807, Tipografia Ioan Barth și *Ahileos Laskiro*, Sibiu, 1797, Tipografia Martin Hochmeister; potrivit filei de titlu nu sunt menționate localitatea și anul apariției; conform însemnării datate de pe fila de titlu, cartea a putut fi tipărită în anul 1798 sau ulterior; luând în considerare faptul că cele patru tipărituri fac parte dintr-un colligat (după cum am precizat, celelalte tipărituri văzând lumina tiparului la Sibiu, în Tipografia lui Ioan Barth și Martin Hochmeister), credem că tipăritura a apărut la Sibiu; de asemenea, caracterele literelor sunt asemnătoare celor din tipăriturile sibiene de la sfârșitul secolului al XIX-lea; în descrierea cărții realizată de cercetătorii maghiari locul și anul de apariție a tipăriturii sunt trecute în paranteze drepte (Blaj, 1780), fără a fi oferite explicații în acest sens. (Mircea 2008: 253).

ONOMASTICON / SERENISSIMI HEREDITARII PRINCIPIS REGII / ARCHI-DUCIS AUSTRIAE / ET / REGNI HUNGARIAE PALATINI / IOSEPHI / PESTHINI ANNO MDCCCV / INTER / CONCENTUS MUSICOS / LINGUIS / LATINA ET NATIONUM HUNGARIAM INCOLENTIUM / CELEBRATUM. Budaë. Typis Regiæ Universitatis Pesthanæ.

Cuprins:

– p. 3: Index poematum Linguis; p. 5: Latina; p. 9: Hungarica; p. 13: Germanica; p. 19: Slauica; p. 31: Illiryca; p. 41: Croatica; p. 47: Valachica; p. 59: Ruthenica.

BRV IV, p. 122, nr. 298; Chindriș, 1997, p. 228.

Nr. inv. O.Sz.K. 78483.

Paginație: 64 p. numerotate.

Legătura: coperti din carton de culoare maronie; coperta 1 este desprinsă de cotorul cărții.

Însemnări: fila de gardă v: Onomasticon archiducis Palatini Josephi celebratum Budae 1805 (in charta scriptor geluia (?) pag 64 in 4. (Mutei) (?).

Observații: foaia de titlu v. următorul text: Vox diuersa sonat; Populorum est vox tamen vna. Martialis Lib. Spect.; p. 47-57, text în limba română, caractere latine: p. 47: Oprea. Iárná fráte! áu trecut, / Intru quáream petrecut, / Au sosit si Primavára, / Dúpa quárea vine várá. / Toamnă ânce, vá sosi, / Númái de sár falosi, / Cu bine, si bunatati, / Quáarii sed prelá cetati, / Si ceii din Tierra deafára / Quum erá odineoara / Subt IOSEF cel laudát; p. 48: Ai Romei máre Imperát. / Céste pátru tempuri sînt, / Despre quáre ám sîn gând, / A vorbi cu thiene, fráte! / Cu cuvinte ásezáte. / BUCUR. / Quum graesti ácum, Fartáte! / Cu min de esthimatáte? / Nu vezi pânea, nu vezi vinul, / Nu vezi cárnea, nu vezi inul, / Quát sint de scumpite, / Si lá ne spus preti suite?; p. 49: OPREA. / Mai Fartáte! nu ásá, / Acestea sor ásezá, / Numái FRANÇISC se traésca, / Quá pre noi sene domnésca. / Se traésca SOAÇASA / MÁRIÁ THERESIA, / Cu toata CURTEA împreuna, / Ch' átunci om dá noi de buna. / BUCUR. / Tu vorbesti de Primavára, / Dár nu stii ce fáce iára,; p. 50: Grof SECENI FRENÇ cel vestit, / Qáre Tiérráu împodobit / Cu Carti bune, cu Scrisori. / De mâna, qua niste flori? / Zic: SECENI FRENÇ cel marit, / Quárele mi áu poroncit, / Quá lui IOSEF PALATHIN / Cinste sei fácem deplin. / Dreptácéiá îndraznéste, / Si deámarunt socotéste. / Ce nise cuvine noao / In Márthie zéce [...] nuao; p. 51: Despre un PRINÇ se vorbim, / Quán vorbe sene lovim? / Io socotesc ch' ár fi bine / Si de thine, si de mine, / Se lasem, de Primavára / Quate vorbim, toate áfára, / Si fiindche sîntem noi / In témpul deacum lá oi, / Cu Flueri, Thilinci, si Cimpoi, / Se laudem áméndoi / Pre IOSEF cel PREA INALTIÁT / Noao delá CERIURI dát; p. 52: A quarui STREMOSI pre noi / Pre Ardeléni din nevoi / Ne scoasera lá ticna. / Oprea / Bucure fratele méu! / Foarte mi pláce quum graesti / Si pre min' me dojenesti. / Quaci macárche sînt Pastoriu, / Prin cel de sus ájutoriu, / Toate, quáte mileái zis; p. 53: Nule pociu luá în rís, / Ci întrádins, iubite fráte! / Zic che sînt ádeveráte, / Quaci stiu, quum sáu mântuit / De Turci cea Ardele/ néscá, / Anche si cea Ungurésca / Dinceput pânan sfersit, / Prequum in Fági ám gasit / De Mosiul Rádul crestát, / Quáre ásá neáu învatiát, / Che LEOPOLD cel dintáu; p. 54: Neáu mântuit mái întau / Prin IOSEF, CARL, și MARIA / Nisáu intarit Domniá, / Prin IOSEF ál doilea / Neamul nostru, ce robea, / S' ájunse lá slobozie. / Prin LEOPOLD ál doilea, / Quáre nu demult domnea, / Quát bine noi nám ávut / Al Ardealului tiénut? / Dára Tiérrá Ungurésca; p. 55: Au náre se povetésca? / Io Oprea ácéstea zic / Che ânce mái iást' un spic / Din Seméntiá Imperatésca / (Domnul de sus sel traésca!) / Quárele áre granunti, / Quári poruncesc sin munti, / Grauntiul cel dintáu iáste / FRANÇISC ce obladuiaste / CÁRL Hárçul povatiuéste, / IOSEF in

Budá domnéste / Sînt si álte granuncéle; p. 56: Dár che 'n minte nám ulcéle / Toáte ále pomeni, / Nume voiu învrednici, / Ci voiu luá Flueryl, / Iá, Bucure! Cimpoiul, / Zi, Bucure! Dupa mine, / Ch' ásá tie se cuvine. / AMENDOI. / IOSEFE! Fiu, Ginere / De Imperáti, mult thinere! / Se traesti, se îmbatrânesti, / Pre noi sene stapânesti; p. 57: Pre FRATEL Tau sel iubesti, / Tiérrá seo ocârmuesti, / Se fii véste în Lumea toata, / Prequum UNCHIUL Tau odáta. / Dupa multe caruntétie / Impodobit cu bunétie / Sete fáci o Stea frumoasa / Lumii toate vederoasa; fila de titlu, ștampilă ovală cu textul: A.M.N. Muzeum Könyvtára; fila de titlu v: ștampilă dreptunghiulară cu textul: M. N. Muzeum Könyvtára II. Nyomt. Növedéknapló 1897 év 752 sz; cartea este amintită în BRV, fără a fi redat poemul; stare de conservare bună.

MORALNICE / SENTENȚII / SAU / FOLOSITOARE / PILDE, / CULESE DE / IOANN TEODOROVICI / ROMÂNESCUL PAROH ÎN PEȘTA, ȘI A PREACINSTI- / TULUI EPARHIALNIC CONSTITORIUM DIN BU- / DA ASSESOR. CU CHELTUIALA / DOMNILOR / D. NAUM DERRA. IOANN BARATI. STERIO VI- / TALI. NAUM, ȘI CONSTANTIN ARGHIRII. STERIO / ZISI. CONSTANTIN ALEXOVICI. ATANASIE GRA- / BOVSCHI ȘI STEFAN TERGACICA / ROMÂNI CETĂȚENI ȘI NEGOTĂTORI ÎN PEȘTA. La Buda. În Crăiasca Tipografie a Univer: Ungurești 1813.

Cuprins:

– p. 3: Iubișilor cetitori!; p. 7: Intrarea; p. 10: Partea întâiu. Întâia despărțire. Detorințele omului ca a unei ființe singură fiitoare, fără combinare cu soțietatea. Cap. I. Socotința; p. 11: Cap. II. Bunacuviință; p. 13: Cap. al III-lea. Sârguința; p. 15: Cap. IV. Râvna; p. 17: Cap. V. Buna pricepere; p. 19: Cap. VI. Bărbăția; p. 21: Cap. VII. Îndestularea; p. 23: Cap. VIII. Cumpătul vieții; p. 27: A doao despărțire. Patimile. Cap. I. Nădejdea, și frica; p. 29: Cap. II. Bucuria, și întristarea; p. 31: Cap. III. Mânia; p. 33: Cap. IV. Mila; p. 35: Cap. V. Pofta și iubirea; p. 37: A treia despărțire. Partea muerească; p. 41: A patra despărțire. Rudenia, sau naturalnica nemutenie. Cap. I. Bărbatul; p. 43: Cap. II. Tatăl; p. 45: Cap. III. Fiiul; p. 46: Cap. IV. Frații; p. 48: A cincea despărțire. Înainte privire, sau deschilinirea întră oameni după întâmplare. Cap. I. Înțelegătorii și neștiutorii; p. 50: Cap. II. Avuții și Oarfenii (săracii); p. 52: Cap. III. Stăpânii și slugile; p. 54: Cap. IV. Stăpânirea domnească, și supușii; p. 57: A șasea despărțire. Detorințele soțietății. Cap. I. Facerea de bine; p. 58: Cap. II. Direptatea; p. 60: Cap. III. Îndurarea; p. 61: Cap. IV. Mulțemirea; p. 62: Cap. V. Adevărul; p. 65: A șaptea despărțire. Dumnezeiasca lege; p. 70: Partea a doao. Întâia despărțire. Omul. Cap. I. Pentru forma și alcătuirea omului; p. 72: Cap. II. Pentru întrebuițarea simțirilor; p. 75: Cap. III. Sufletul omului, începătura și însușirile lui; p. 79: Cap. IV. Pentru vremelnica curgere și folosul vieții omenești; p. 86: A doao despărțire. Omul după

ale lui neputințe, și după lucrările acelora socotindul. Cap. I. Deșertăciunea; p. 90: Cap. II. Nestatornicia; p. 95: Cap. III. Slăbiciunea; p. 98: Cap. IV. Ticăloșia; p. 102: Cap. V. Pentru judecată; p. 107: Cap. VI. Nelucirea; p. 113: A treia despărțire. Despre aplecările fiește cărui om, care și lui și altora spre vătămare sânt. Cap. I. Iubirea de argint; p. 117: Cap. II. Răsipirea; p. 119: Cap. III. Izbânda.

BRV III, p. 82–83, nr. 834; Poenaru, p. 282, nr. 834.

Nr. inv. O.Sz.K. Mor. 5568 eo.

Paginație: 124 p. + 1 filă nenumerotată.

Greșeli de paginație: p. 52 e numerotată 42; p. 53 e numerotată 43 (nemenționate de BRV).

Legătură: carton recent de culoare neagră.

Însemnări: fila de titlu: Moralnice sentenții Teodorovici.

Observații: între p. 112 și 113 se repetă foaia de titlu, exceptându-i pe cei care au finanțat tipărirea cărții: MORALNICE / SENTENȚII / SAU / FOLOSITOARE / PILDE, / CULESE DE / IOANN TEODOROVICI / ROMÂNESCUL PAROH ÎN PEȘTA, ȘI A PREACINSTI- / TULUI EPARHIALNIC CONSTITORIUM DIN BU- / DA ASSESOR. La Buda. În Craiasca Tipografie a Univer: Ungurești 1813; credem că poate aparține unui alt tiraj, anterior celui amintit mai sus; stare de conservare foarte bună.

DICTIONES DUAЕ. / QUARUM PRIOREM / DIE 21-A FEBRUARII 1817, DUM AD SUPPLENDAM JURIS PA- / TRII AC CRIMINALIS IN LYCEO REGIO CLAUDIOPOLITANO / PER INTERVENTAM MEDIO TEMPORE MORTEM / SPECTABILIS AC CLARISSIMI DOMINI, / JOANNIS BAPTISTAE WINKLER / IN VACANTIAM RECIDENTEM CATHEDRAM / ADMOVERETUR; POSTERIOREM VERO / DIE 3-A AUGUSTI EJUSDEM ANNI TERMINATIS PRAELECTIONIBUS, / JURIS UTRIUSQUE ANNI AUDITORIBUS / LADISLAU VAJDA, DE SÓÓS-MEZÓ / GUBERNIALIS REGESTRANS, ET JURIS PATRII AC / CRIMINALIS SUPPLENS PROFESSOR / DIXIT, / ET / PIIS, IN MAGISTRUM, SUOSQUE COLLEGAS ANIMUS C.C. JOSEPHI / ET FRANCISCI, DE BETHLEN, HUIUS PRIMUM, ILLIUS VERO / SECUNDUM IN ANNUM JURIIUM AUDITORUM / PROELO SUBMITI CURAVIT. Claudiopoli. Typis Lycei Regii 1817.

Cuprins:

– fila 3: Charissimi Auditores!

B.R.V. III, p. 196, nr. 956.

Nr. inv. O.Sz.K., 291523.

Paginație: 9 file nenumerotate.

Legătura: coperti recente din hârtie de culoare albastră.

Observații: textul filei de titlu este diferit comparativ cu cel descris în BRV (în exemplarul descris de BRV nu există mențiuni de responsabilitate): DICTIONES DUAE, QUARUM PRIOREM DIE 21-A FEBRUARIII 1817 DUM AD SUPPLENDAM JURIS PATRII AC CRIM. IN LYCEO CLAUDIOP. PER INTERVENTAM MEDIO TEMPORE MORTEM D-NI JOANNIS BAPT. WINKLER IN VACANTAM RECIDENTEM CATHEDRAM ADMOVERETUR; POSTERIOREM VERO DIE 3-A AUGUSTI EJUSDEM ANNI TERMINATIS PRAELECTIONIBUS L. V. DE S. DIXIT. CLAUDIOPOLI 1817. TYP. LYCEI REGII; fila de titlu v. următorul text: Imprimatur Claudiopoli Die 9-na Octobris a. 1817. Stephanus Halmágyi de Étfalva Secretar in Transylvania Gubernialis Actual. Intimus m. p.; exemplarul identificat la biblioteca din Budapesta poate fi un alt tiraj, ulterior celui cunoscut; fila de titlu: șampilă rotundă cu textul: A [...] Könyvtari Kozpont [...] Nem Adhato [...]; șampilă ovală cu textul: A Vagi Kegyes Tanitore[...] 13 sza[...] 119 Hazi könyv(tara) pe fila de titlu; stare de conservare foarte bună.

DICTIONES / QUINQUE / QUAS / IN AUDITORIUM FACULTATIS JURIDICAE / LYCAEI REGII CLAUDIOPOLITANI / DIVERSIS OCCASIONIBUS / AUDITORIBUS SUIS / DIXIT / LADISLAU VAJDA DE SOOZMEZŐ / ACTUALIS CONCIPISTA GUBERNIALIS JURATUS FORI UTRIVSQUE / PER MAGNUM TRANSYLVANIAE PRINCIPATUM, PARTESQUE / EIDEM REAPPLICATAS ADVOCATUS, INCLYTI COMITATUS / SZOLNOK INTERIORIS TABULAE JUDICIARIAE ASSESOR, ET / JURIS PATRII, ET CRIMINA [...] STYLI JURIDICI SUP- / PLENS PROFESSOR. Magno-Varadini, Typis Joannis Tichy 23.

Cuprins:

– p. 1: Dictio I. Quae cum aditu Cathedrae Juris Patrii die 21. Februari 1817, in Juris Auditorio praesente Admodum Reverendo, et Eximio Patre Alexio Szabo e Scholis Piis Physicae Professore, et hoc tempore Lycei Prodirectore, ac Introductore Comunissario, dicta est; p. 4: Dictio II. Die 3-tia Augusti 1817, habita, monita Divi Protoregis ad S. Ducem Emericum Decretorum Libro 1 o data, Juris Auditoribus, comprimis cursui litterario sinem imponentibus, aplicita continens; p. 17: Dictio III. Die 2-a Augusti 1818 dicta, exordio adjunctis temporis petito, monita e definitione justitiae tripartiti prologiali titulo 2- o contenta, desumpta exhibens; p. 32: Dictio IV. Anno 1819 die 5. Augusti dicta, exordio ab utilitate societatis civilis deprompto. Monita e definitione legis prologialis tit. 6 3. explanata, deducta continet; p. 42: Dictio V. Die 20-a Augusti 1820 habita, exordio, a rationibus, quae gentes ad ineundas civiles societates compulerunt, sumpto. Virtutem veram sequendam commendat, atque ad hanc ducentia media, Domini timorem, -otii fugam, -verecundiam, -sinceritatem, -mansuetudinem, -et misericordiam proponit.

B.R.V. III, p. 430, nr. 1194.

Nr. inv. O.Sz.K. 205251.

Paginație: 55 p.

Greșeli de numerotare: p. 48 e numerotată 36.

Legătura: lipsesc copertile; se află în folie de protecție.

Însemnări: fila de titlu v: Petri Anderkonu.

Observații: titlul foii de titlu este diferit față de cel redat în BRV (unde nu sunt amintite mențiunile de responsabilitate): DICTIONES QUINQUE QUAS IN AUDITORIO JURIDICAE LYCEI REGII CLAUDIOPOLITANI DIVERSIS OCCASIONIBUS AUDITORIBUS SUIS DIXIT. MAGNO-VARADINI 1823. TYP. JOAN. TICHY; exemplarul identificat la biblioteca din Budapesta poate aparține unui alt tiraj, ulterior celui cunoscut; față de cel menționat de BRV, exemplarul de la Budapesta face referiri în foaia de titlu asupra unor mențiuni de responsabilitate; fila de titlu v: ștampilă dreptunghiulară parțial lizibilă cu textul: M. N. Muzeum Könyvtara Nyomata [...] 1895 ev 668 [...]; fila de titlu v: ștampilă ovală cu textul: A.M.N. Muzeum Könyvtara; pe verso-ul filei de titlu, textul: Imprimatur, M. Varadini die 12-a Junii 1823. Ladislau Gedeon, m. p. Reg. Distr. Libr. Revisor; stare de conservare bună.

BIBLIOGRAFIE

- * * 1985, *The National Széchényi Library*, Budapesta.
- Andriescu, Bogdan, 2013: *Carte românească veche în Biblioteca Națională Széchényi Budapesta-repertoriu*, în „Transilvania”, Sibiu, 9, p. 73–76.
- Bianu, Ioan.; Hodoș, Nerva, 1905: *Bibliografia românească veche, 1508–1830*, tomul II, 1716–1808, București, Edițiunea Academiei Române (BRV).
- Bianu Ioan.; Hodoș, Nerva, 1905: *Bibliografia românească veche, 1508–1830*, tomul III, 1809–1830, București, Edițiunea Academiei Române (BRV).
- Bianu, Ioan.; Simonescu, Dan, 1905: *Bibliografia românească veche, 1508–1830*, tomul IV: *Adăogiri și îndreptări*, București, Edițiunea Academiei Române (BRV).
- Chindriș, Ioan 1997: *Cartea românească veche la Budapesta (I)*, în „Acta Musei Napocensis. Istorie”, Cluj-Napoca, anul XXXIII/2, p. 215–229.
- Mircea, Gabriela, 2008: *Tipografia din Blaj în anii 1747–1830*, Alba Iulia, Editura Altip.
- Poenaru, Daniela, 1973: *Contribuții la Bibliografia românească veche*, Târgoviște.

ABSTRACT

Széchényi National Library of Budapest preserves a valuable collection of old Romanian books, counting a number of 248 titles, both from the Special Collections of the institution, as well as from the General Book Collection. This article brings to the foreground a number of 6 titles, a part of them unknown to the Romanian bibliographic sources.

Key-words: library, public library in Hungary, old Romanian book, orthodox religious book.